

Vision och analys

Sammanfattning

Kulturkvarter Österskans

Österskans är idag en outnyttjad pärla mitt i staden. Platsen ligger strategiskt för att utvecklas som en central kulturnod mellan flera av stadens kulturinstitutioner: Stadsbiblioteket, Halmstads teater och mötesplatsen för unga Nolltrefem.

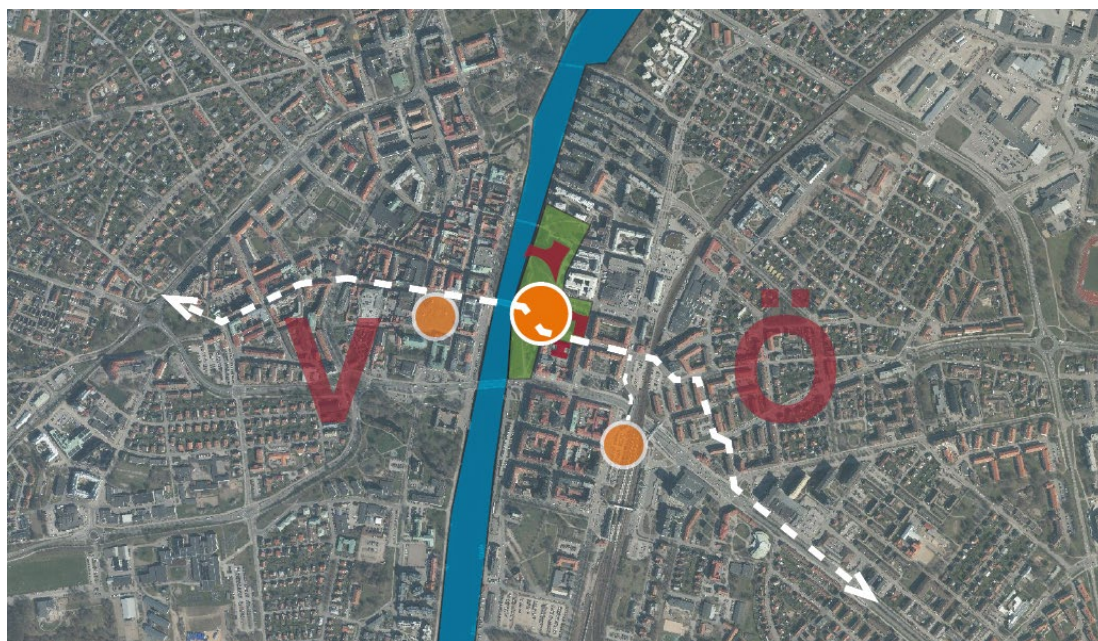
Genom att bygga kulturhus, kulturskola, hotell och kongress på Österskans som hänger ihop med teatern, kan området bli en levande, dynamisk plats där kultur och kreativitet frodas. Närheten till intilliggande kulturinstitutioner skapar förutsättningar för kulturella möten, samverkan och evenemang som lockar en bred målgrupp av invånare och besökare.

Genom att ta ett helhetsgrepp får parkerna och det gröna en självklar plats i kvarteret och kan användas för utomhuskonserter och kulturella evenemang. Helheten blir en levande del av staden – en kulturnod. En central kulturnod gynnar inte bara dagens invånare, utan även framtida generationer. Här kan gammalt och nytt mötas. Kulturarvet kan vårdas samtidigt som nya uttryck kan växa fram.

Visionen kan sammanfattas: Skapa trygghet, länka samman östra och västra Halmstad för att öka stadens sociala hållbarhet. Bidra till att vända staden mot Nissan. Aktivera platsen och stärka centrum som mötesplats vilket är ett viktigt politiskt mål i Framtidsbild 2050.

Analys

Platsen Österskans

Kartbild som illustrerar Österskans som en central mötesplats i staden.

Österskans är strategiskt placerad som platsen vid Nissan där östra Halmstad, Stationsstaden och det framväxande Tullkammarkajen knyts ihop med gamla stadskärnan och västra Halmstad. Platsen har genom sin placering och sina byggnader en lång historia av att vara en samlingsplats och port till staden. Här finns i och med närheten till resecentrum och Stora torg goda möjligheter för kollektivtrafik och parkeringsplatser. Flöden, logistik och lasttytor går att samordna för alla verksamheter i kvarteret.

För att skapa en attraktiv urban miljö i Halmstad är det viktigt att utveckla goda mötesplatser. Visionen för Österskans är att etablera en central plats för kultur. Byggnation som tillkommer ska samspela med Stadsbiblioteket och Teatern och bilda ett landmärke, en plats som ökar den upplevda stoltheten för Halmstad. Översiktsplanen beskriver att *”Halmstads rika historiska byggnadsarv kompletteras och kombineras med väl anpassade till- och nybyggnader som ger sin tids prägel på stadsrummet”*. Vidare att *”okonventionella lösningar och djärvhet premieras vid nybyggnation i staden”*. Att utveckla ett kulturkvarter på Österskans, i samspel med platsens naturvärden, kulturhistoria och befintliga arkitektoniskt intressanta byggnader, blir starten för Halmstads resa mot en hållbar arkitekturstad.

Kultur som dragningskraft

Kulturkvarteret ska fungera som en ny knutpunkt för staden. Stadslivet i centrum behöver efter handelns omstruktureringar nya verksamheter som aktiverar. Kultur kan användas för att utveckla en stark och samlande nod som ger nyttoeffekter för andra verksamheter och för centrum som helhet.

Österskans är väl placerat som en mötesplats i centrum för att kunna samla invånare och besökare för att uppleva kultur och delta i evenemang. Visionen är att människans behov ska vara i centrum. Som ett sätt att stödja detta sätts kulturens behov i första rummet. Det behöver vara smidigt, lätt och kostnadseffektivt att arrangera. På så vis går det att få nöjda besökare, arrangörer och kulturutövare som sätter Halmstad på kartan.

Kulturen blir en dragkraft som annat näringsliv kan dra nytta av. Stadsbiblioteket, Halmstads teater, Nolltrefem och ett framtida kulturhus med kulturskola bli en av Halmstads största mötesplatser, då de redan i dagsläget har över 650 000 besökare tillsammans. Med fler kulturella evenemang i centrum ökar antalet besökare i stadskärnan, med effekter som ökad köpkraft, ökade gästnätter, ökad trygghet och ett mer levande stadsliv.

Helhetslösning för aktivitet och trygghet

Visionen handlar inte bara om att förstärka Österskan som kulturnod, utan också om att tänka större. Många som besöker kulturevenemang vill äta eller dricka och kunna bo nära. Genom att bygga hotell och kongressmöjligheter i kvarteret går det att erbjuda restaurang och café med hög kvalitet för kulturbesökare, föräldrar och kulturutövare.

I visionen ingår en privat del med hotell- och kongress. Kommersiella inslag som restaurang, café, kanske en takbar, hotell och konferens breddar möjligheten att locka många olika besökare till centrum. Att aktivera och utforma en trygg plats på Österskans är viktigt utifrån dess centrala läge i relation till stationen, stadskärnan och kollektivtrafik.

När olika aktörer samarbetar kan de dra nytta av varandra och skapa mervärden. Mötesdeltagare, hotell- och restauranggäster skapar aktivitet och rörelser dygnet runt och bidrar till trygghet på platsen. Det finns också många praktiska fördelar. Kongressdelen och kulturdelen kan till exempel dela personal och gemensamma ytor som foajé, café, toaletter och reception. Vidare bidrar hotell- och kongressverksamheten till att platsen inte riskerar att upplevas som stängd och otrygg när det inte pågår evenemang. En privat del blir också viktig för att kunna finansiera satsningen.

Vision för Österskans

Halmstads självklara plats

Genom att utveckla Österskans som central kulturnod, skapas en plats och ett landmärke som stärker Halmstads identitet men också Österskans identitet som mötesplats genom alla tider. Kulturen sätts i första rummet och används som dragningskraft för att utveckla en mötesplats för människor, näringsliv och stadsliv i centrum. Visionen är att Österskans ska vara trygg och attraktiv plats som sjuder av liv, en självklar plats för alla som bor eller besöker Halmstad.

Bakgrund och process

Bakgrund

Österskans är en central plats i Halmstad som tidigare använts som bussterminal. 2022 röstade Halmstadsborna nej till [ett nytt detaljplaneförslag på hotell med restaurang och saluhall](#).

Detaljplanearbetet avbröts.

Kommunstyrelsens samhällsbyggnadsutskott fattade den 20 maj 2024 beslut om att åter ta upp arbetet med Österskans. Kommunledningsförvaltningen fick då i uppdrag att ta fram ett förslag på inriktning för området.

Utgångspunkter i arbetet var några utpekade mål:

- att platsen ska upplevas trygg
- att byggnader och de offentliga ytorna ska bidra till att invånare och besökare vill vistas i staden och besöka platsen
- att utformningen av byggnader och allmän platsmark ska bidra till att den upplevda stoltheten över staden ökar hos alla
- att projektet ska bidra till ett mer levande centrum.

Till grund för arbetet finns nu också [den fördjupade översiktsplanen för Centrum som antogs i november 2023](#). I planen tydliggörs ambitionen för platsen: att utveckla Österskans till en attraktiv och trygg plats som bidrar till att stärka Nissanstråket och att knyta samman stadens centrala delar.

Visionsarbetet

Arbetsgruppen, bestående av en politisk referensgrupp med kommunråd och tjänstepersoner med kompetenser inom stadsbyggnad, dialog och kommunikation från kommunledningsförvaltningen, har träffats flera gånger under sommaren och hösten 2024. Vidare har kompetenser från kulturförvaltningen, barn- och ungdomsförvaltningen, teknik- och fastighetsförvaltningen samt bygg- och miljöförvaltningen deltagit i arbetet.

Arbetet inleddes med att titta på olika framtida användningsområden för platsen. Bland annat park, hotell, konferens, bostäder, handel, kontor, kulturskola och kulturhus. Bostäder och park förkastades då arbetsgruppen bedömde att funktionerna inte aktiverar platsen och bidrar till trygghet sett över samtliga årstider eller på dygnets alla timmar. Vidare planeras för flera andra nya bostadsområden nära centrum. Satsningar på platsens värde som parkområde bedömdes kunna göras inom ramen för föreslagen kulturnod. Handel avskrevs då det inte finns någon önskan att konkurrera med stadskärnan och närliggande Kungsfreden. Kontor på grund av att det planeras för en större fokuserad satsning på kontor i anslutning till den framväxande Stationsstaden.

Gruppen såg däremot en attraktiv lösning i att slå ihop kulturskola, kulturhus, hotell och konferens på samma plats. Kommunen har ett behov av en ersättare till Kulturhuset Najaden. Det i kombination med kommersiell verksamhet som kan ta emot större konferenser bedömdes vara vägen framåt. Planeringshorisonten är lång. Ett förstärkt kulturliv på platsen ligger i linje med målen om ett attraktivt Halmstad oaktat etablering av kulturskola.

Dialog

Under åren har flera dialoger förts med allmänhet om vad Österskans ska användas till. 2020, innan uppstart av arbete med hotell på Österskans, genomfördes en tidig dialog där kommunen fick inspel om önskad framtida användning av platsen. Under planarbetet med hotellet hölls samråd och synpunkter kom in och bearbetades. Under och efter folkomröstningen har det också varit en lokal debatt, till exempel via insändare och sociala medier. När flytten av Kulturhuset Najaden blev känt höjdes även röster för att flytta verksamheten till Österskans. Arbetsgruppens bedömning är att tillräckligt med medborgarinspel inkommit för att fastslå en vision om inriktning för utveckling av Österskans.

Kulturhuset Najaden

Kulturhuset Najaden på Söder behöver flytta år 2030 då det tillfälliga bygglovets giltighet går ut. [Anledningen går att läsa om på kommunens webbplats.](#)

Det finns många fördelar med att placera ett kulturhus med kulturskola vid Österskans. Därför vill kommunen först undersöka denna plats. Den lokaliseringsstudie som skulle undersöka flera möjliga platser för ett kulturhus med kulturskola runt om i Halmstad pausas tillfälligt, men kan återupptas om det behövs.